

روش های جستجوی پیشرفته در مرورهای سیستماتیک

محمدرضا هاشمیان

دکترای تخصصی کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

شهریور ۱۴۰۱

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

معاونت تحقیقات و فناوری، کتابخانه مؤیدالاطباء

Steps of a systematic review

1. Define your **research question** (typically using PICO)
2. Define your **inclusion/exclusion criteria**
3. Create and run your **search**
4. **Select studies** through a two stage screening process
 - a. Title/Abstract screen
 - b. Full text screen
5. **Assess the study quality** including potential for bias
6. Extract the data from the studies
7. **Analyze** and present results
8. **Interpret results**

دو اصل مهم در یک مرور سیستماتیک

(۱) جامعیت

مفهوم: در یک مرور سیستماتیک باید تمامی مطالعاتی که منطبق بر معیارهای ورود و خروج هستند، شناسایی شوند.

چگونگی دسترسی به اصل جامعیت: با استفاده از **روشهای جستجوی جامع** و کامل سعی می شود تمامی مطالعات مرتبط بازیابی شوند

(۲) کیفیت

مفهوم: مطالعاتی که وارد یک مرور سیستماتیک می شوند باید از نظر روش شناختی کیفیت و اعتبار مطلوبی داشته باشند.

چگونگی دسترسی به اصل کیفیت: در گام ارزیابی کیفیت مطالعات و با استفاده از ابزارهای ارزیابی نقادانه، کیفیت مطالعات و میزان خطر سوگیری آنها ارزیابی می شود.

انواع جستجو در مرورهای سیستماتیک

۱- جستجوی پایگاه های اطلاعاتی (Database searching):

۱-۱) جستجوی مقدماتی (Preliminary)

۱-۲) جستجوی نهایی یا جامع (Comprehensive)

۲- جستجوی منابع خاکستری (Gray literature searching)

۳- جستجوی دستی (Hand searching)

نوع جستجو	هدف	نوع منابع	پایگاه اطلاعاتی
جستجوی مقدماتی	○ شناسایی مرور نظام مند های مشابه ○ ارزیابی حجم مطالعات اولیه مرتبط بالقوه ○ نهایی کردن سؤال پژوهش	• مقالات مرور سیستماتیک منتشر شده • پروتکل های مرور سیستماتیک ثبت شده • مقالات مطالعات اولیه	Pubmed CDSR Scopus Prospero
جستجوی نهایی یا جامع	○ شناسایی همه انتشارات اولیه متناسب با اهداف مرور	• مطالعات اولیه ای که در پایگاه های اطلاعاتی نمایه شده اند	Scopus, WOS, Pubmed, Embase, Cochrane, Proquest, پایگاه های تخصصی و موضوعی
جستجوی منابع خاکستری	○ شناسایی منابع خاکستری	• مقالات همایش ها • گزارشهای دولتی یا سازمانی • پایان نامه ها	Open Access Theses and Dissertation, GreyLit.org, WHO
جستجوی دستی	○ شناسایی سایر منابع مرتبط	• مجلات اصلی مرتبط • مقالات منتشر شده که در پایگاه ها نمایه نشده اند • فهرست منابع و مآخذ مطالعات انتخاب شده • فهرست منابع و مآخذ مرورهای انجام شده در آن موضوع	---

سرفصل مطالب

- ❑ بررسی یک سناریوی پژوهشی
- ❑ فرمول بندی سؤال پژوهش
- ❑ تعیین کلیدواژه ها و مترادف های آنها
- ❑ تدوین استراتژی جستجوی کلی
- ❑ تدوین استراتژی جستجوی PubMed
- ❑ تدوین استراتژی جستجوی Scopus با استفاده از تگ «عنوان، چکیده»

سناریوی پژوهش

پژوهشگری می خواهد بداند که آیا انجام تمرینات ورزشی توسط زنان شاغل باعث کاهش علائم افسردگی در آنها می شود.

سؤال پژوهش

آیا در زنان شاغل، ورزش می تواند باعث کاهش علائم افسردگی شود؟

فرمول بندی سؤال پژوهش

P: زنان شاغل

P: working women

I: ورزش

I: exercise

C: عدم انجام ورزش

C: no exercise

O: کاهش علائم افسردگی

O: Reducing symptoms of depression

شناسایی کلیدواژه ها

keyword	MeSH terms	Synonyms	Search line
Working women	Women, Working	Woman, Working Working Woman Working Women Working female Working females	Working AND (wom*n OR female*)
Exercise	Exercise	Exercises Physical Activity Activities, Physical Activity, Physical Physical Activities Exercise, Physical Exercises, Physical Physical Exercise Physical Exercises Acute Exercise Acute Exercises Exercise, Acute Exercises, Acute Exercise, Isometric Exercises, Isometric Isometric Exercises Isometric Exercises	Exercise* OR “physical activit*”)

استراتژی جستجو

استراتژی جستجوی کلی

Working AND (wom*n OR female*)

AND

Exercise* OR “physical activit*”

AND

Depress

استراتژی جستجوی پابمد

“Women, Working”[mesh] OR

(Working AND (wom*n OR female*))

AND

Exercise[mesh] OR Exercise* OR “physical
activit*”)

AND

Depression[mesh] OR Depress*

استراتژی جستجوی Scopus

TITLE-ABS(Working AND (wom*n OR female*))

AND

TITLE-ABS(Exercise* OR “physical activit*”))

AND

TITLE-ABS(Depress*)

مراحل تدوین استراتژی جستجو

۱- بررسی سؤال پژوهش

۲- فرمول بندی سؤال پژوهش

۳- شناسایی کلیدواژه ها و مترادفهای آنها

۴- ترکیب کلیدواژه ها و تدوین استراتژی جستجو

○ استفاده از عملگرهای بولی AND, OR, NOT

○ استفاده از کوتاه سازی و wildcards مانند علامت ستاره *

○ استفاده از جستجوی عبارتی با استفاده از "گیومه"

○ استفاده از واژگان کنترل شده (مانند MeSH، Emtree)

شناسایی کلیدواژه ها و مترادفها

چه کلیدواژه هایی را باید شناسایی کنیم؟

- کلیدواژه های مترادف

- املاهای مختلف کلیدواژه ها

- حالت های مفرد و جمع

- کلیدواژه های مقلوب

روش های تعیین کلیدواژه ها و مترادف ها:

- روش مبتنی بر اصطلاحنامه (Thesaurus)

- روش مبتنی بر نظر متخصص (Expert opinion)

- الگو گرفتن از مقالات مشابه (Free text)

چند پیشنهاد در تدوین استراتژی جستجو

۱) وقتی یکی از اجزای سؤال بیش از یک جزء دارد، می توان کلیدواژه های دو جزء را با هم ترکیب کرد. مثال:

آیا در کودکان مبتلا به آسم، استفاده از آویشن، عوارض را کاهش می دهد

P: children with asthma

I: Thymus

C: no comparison

O: Reduce complications

asthma AND thymus

asthma AND child* AND thymus

چند پیشنهاد در تدوین استراتژی جستجو (ادامه)

۲) بهتر است به جای «جستجوی عبارتی» در مواردی که امکان دارد از ترکیب کلیدواژه ها استفاده شود. مثال:

Health library

Health libraries

Medical library

Medical libraries

Hospital library

Hospital libraries

Librar* AND (health OR medical OR hospital)

“health librar* OR “medical librar*” OR “hospital librar*“

Questions?

با تشکر از توجه و
همراهی شما

